

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer kedden és pénteken.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
íródája, Nagypiaczón.

NEMZETI

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden igtatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek alku szerint. — Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és Römer és Kammer nyomdájában.

A román-nemzeti politika.

II.

A románok testvéresülése a magyarokkal Brassóban.

A brassai románoknak ezen lépése több román és nem román lapok által különböző több vagy kevésbé ésszerű módon volt említve.

Ily körülmények közt szükséges ezen lépést elvi fontosságánál és következményeinél fogva bővebben felfejteni.

A testvéresülés által megkezdett politikánknek célja a Brassói programban fejeztetett ki és ugyanaz, mely a Szerdahelyi politikáé és minden életrevaló románé: t. i. nemzetünk érdekeinek biztosítása és előmozdítása, a románok nemzeti egyenlő jogosítása.

Ennélfogva ezen politikát elvileg épen azon joggal tekintendő nemzeti politikának, mint a Szerdahelyi.

Ugy mi brassóiak, mint a szerdahelyi politika hodolói ugyanazon nemzeti cél kivívásáért küzdünk, csak különbözőfegyverekkel, különböző eszközökkel.

Jó érzelmű emberek tehát nem ítélnének egyebet, mint azt, valjon mennyiben vezetnek biztosan célra a brassóiak által alkalmazott eszközök, vagy legalább biztosabban a szerdahelyi politikáéinél.

Vegyünk csak egy ethnographiai abraszt kézhez és meggyőződhetünk arról, hogy a román és a magyar elem két szigeteket képez a szláv elem tengerén, melnek veszélyes és erős habjai mindkettőt elnyeléssel fenyegeti.

Ugy a románoknak, mint a magyaroknak hiányzik egy erős homogen állam, melyre ki felé nézhetne veszély idejében.

A románok és a magyarok érdekei tehát oly szoros összeköttetésben állanak,

hogy ezen két nemzet léte is jövőre a jó egyetértés és a solidaritástól függ.

Önként derül fel azon kérdés, valjon mi az oka a románok és a magyarok közt létező egyenlenségeknek.

Mi más okot nem találunk, mint a két nemzet közti bizalmatlanságot.

Ezen bizalmatlanság indította a magyarokat arra, hogy Erdély autonómiáját megszüntessék és a románoknak legigazságosabb követeléseit se teljesítsék.

A bizalmatlanság tehát azon rossz, mely nemzeti érdekeink biztosítását és előmozdítását akadályoztassa és a hazát fenyegeti.

Ily körülmények közt a brassói románok abban találták a legegészségesebb politikát, hogy a költsönös bizalmatlanság eltörlesztesse, mely ma a románok és magyarok közt uralkodik, és annak helyébe kölcsönös bizalom alapítsák a két nemzet és a hazájávéra. —

Imé azon eszköz, melyet a brassói románok alkalmaztak a nemzeti érdekek biztosítására és előmozdítására, és ha sikerül ezen eszköz valósitása, kétségen kívül biztos a cél elérése, mert:

Akkor midőn a román-nemzetben természetes szövetségét fogja tekinteni, egy oka sem lesz arra, hogy a román-nemzet haladását gátolja; ellenben, nagy érdeke lesz az, hogy a románok haladjanak és erősödjének, hogy a szerint veszély idejére egy minél erősebb szövetségét legyen.

Akkor, midőn a román nemzet látná, hogy érdekei e hazában eléggé tisztelve vannak, hogy elősegítve és megvédve vannak épen az által, a kit ellenségnek tekintett: nem fogna késni teljes szeretettel lenni

a haza iránt, melyet egyenlő jogok — román nemzeti érdekeknek palladiuma — lelkesítenek.

Valóban, oly szoros összefüggésben lévén a két nemzet érdekei, egy okot sem találhatunk a bizalmatlanságra.

Mindkét nemzet aránylag igen kicsiny arra, hogy a meghasonlás esetében egy harmadik által el legyen nyelve . . .

S r e v o i u.

Magyar delegáció.

Elnök jelentvén, hogy a birodalmi tanács delegációjától a külügyi és pénzügyi költségvetést illetőleg egy izenet érkezett, Széll Kálmán indítványára az izenetek tárgyalására a héttagn bizottság megválasztása elrendeltetik s a választás a jövő ülés napirendjére tűzetik ki.

Pulszky Ferencz a következő interpellációt nyujta be:

— Interpelláció a közös hadügyminiszterhez.

Mint hogy a közös hadsereg posztószükségletének kiállítása iránt kiadott hirdetvényben 1869. évben a közös hadügyminiszter által kijelentetett, hogy a posztószükséglet kiállítása csak oly vállalkozóknak adatik ki, kik a monarchia mindkét államterületének iparosait részesítendők a vállalatban, és ezen hirdetés alapján Skene vállalkozóval 1869-ben ezen posztószükséglet kiállítása iránt kötött szerződés 5. pontjában határozottan kimondatik, hogy a vállalkozó köteles magát saját országában és a közös hadsereg posztógyárakból megszerezni, Skene vállalkozó azonban eddig a magyar gyárakból szerződésének világos megsértésével, egy rőf posztót sem vett át. Kérem a közös hadügyminiszter urat, annál inkább, mivel már a legközelebb mult delegációban egy hasonló interpelláció következtében azt felelte, hogy a gácsi gyár kérelmét elintézendő, szándékozik-e Skene vállalkozót a szerződés 5-ik pontjának teljesítésére s a gácsi gyár által kiállítandó posztótörészlet átvételére kötelezni?

Benedek Sándor a hadügyminiszterium képviselője:

Tisztelt Bujanovics Sándor országos bizottsági tag urnak a Ludoviceumi alapok és épület visszaa-

TÁRCZA.

A Spreng és környéke.

Kevés utazó szokta Brassót meglátogatni, anélkül, hogy a merészen város felé dülő Czenk hegyét a rajta kinalkozó gyönyörű kilátás, s található ósvárróm megtekintése végett meg ne látogatná; de az Ó-Brassó végéni sprenghegyét, a melyről hasonlólag meglepő szép a kilátás, s hol hasonlólag egy bizonytalan korban épült, s a czenkinél drámaibb véget ért régi vár alapja szemléltető, s melynek aljában felbuzgó hatalmas forrás a természetnek egy még teljesen ki nem magyarázott ritka tüeménye, nem soknak jut-eszébe megtekinteni. Sőt magok a helyi lakosok is nem sokat látszódnak általa érdekelődni. E hely, mely egykor az őstelep központjára esve, azt vízzel és védelemmel látta el, s hihetőleg igen szokott és látogatott volt, most kopár és járatlan. Csak az újabb időben, miután a katonai czéllövőde annak közelébe rendeztetett bé, kezd a kirándulások gyakoribb tárgya lenni.

A közelebbi napokban egy magyar honfi fiatal utazó honfi társam kedvéért, néhányad magammal ide egy kis sétát téve, talán nem lesz egészen érdektelen, ha az akkor látottakat s egyrészt elmondottakat ez alkalommal röviden feleltem.

Utunk Ó-Brassó vége felé egy mellék utszán legelőbb is a czéllövőde mellé vezetett. Ki csak egy pár év előtt is e kopár, legelőnek használt helyett látta, lehetetlen, hogy meglepetve ne érezze magát

az emberi kéz alkotó mive látására s a változás melyet itt szemlél kellemes érzést ne támasszon kebelében. —

A vizmosta árkoktól szaggatott, csaknem hasztalan álló darab kietlen föld, ugy van lövődévé idomítva, hogy egyszerűmind kies és hasznos kertté is van változtatva. Valóban dicséretet és megnézést érdemel.

Innen utunkat a nem épen kellemes ösvényen a sprengvize felé véve, néhány percz mulva tóhoz, s ezt a közsiklák oldalon kerülve a forrás első hatalmas fejéhez értünk.

Találtatik ez az Ó-Brassó végéni régi templommal csak nem át ellemben a domb nyugoti oldala tövében. Már maga hatalmas vízbősége, a közsiklából élénken csaknem felszökellése s kellemes könnyű italu volta meglepik az embert. Régóta lehet emberek által használt, mert csak nem barlang van a forrás fejénél a közsiklába vájva. Nehány lépésnyi távolban második hatalmas viz tömeg tör elő, s ezen kívül felszámíthatatlan kisebb nagyobb források minden felől. — Ha e gyönyörű és tömérdek bőségu viznek itt a közsiklából elő törése már magában is megragadja a figyelmet, még sokkalta érdekesebbé válik ez, ha meggondoljuk, hogy e hatalmas, több ágakon felfakadó viz, idős z a k i f o r r á s. Néha oly bőven foly, hogy malmot hajthatna, s másszor egyszerre elakad s évekig ki van száradva, a mikor ismét hirtelen vissza tér.

Ily idős z a k i f o r r á s o k t ö b b e k t a l á l t a t n a k. Egy pár az erdélyhoni nyugoti havasokban is van. Idő tartalmuk különböző. Van olyan is, a mely minden fél órában elakad s fél óra mulva ismét tovább forrik. Tordamegyében, Alsó-Paság határán a „Bögö-

lyuk“ a forrás kezdetét sajátos zugással jelenti. A spreng nem köti magát meghatározott időközök-höz. Néha évekig buzog, másszor megint évekig elakad. —

A mi már az idős z a k i f o r r á s o k o k á t i l l e t i: ezt még az emberi vizsgálódás előtt homály borítja. A hol az utánnnyomozás által a természet titkát elcsini megpróbálták is: célhoz nem tudtak jutni; mert az idős z a k i f o r r á s o k t e r m é s z e t ö k s z e r i n t s z i k l á k ö l é b ö l f a k a d v á n f e l, a z u t á n á s á s l e g y ö z h e t e t l n n e h é z s é g e k k e l v o l t ö s s z e k ö t t e t v e. Ugy látszik azonban, hogy annak a szivárvány elméletéből magyarázása nagy valószínűséggel bir, érteve ezen természetesen nem az égen látható napsugár törődést, hanem azon eszközt melylyel a hordóból a bort kiszokták szivatni.

Erre nézve azonban két dolgot kell előre is tudnunk: a f o r r á s o k e r e d e t é t k ö z ö n s é g e s e n é s a l é g n y o m á s á t.

A források eredetére nézve az emberek egyrésze azon hiedelemben van, hogy a föld gyomrában valami kiapadhatatlan viz tengerek vannak, melyek titkos földalatti utakon tán a nagy világ tengerekkel vannak összeköttetésben, s a források ezekből fakadnak fel: ezen vélemény azonban nem helyes. A föld belső kebelében viz nem terem, hanem van kimondhatatlan hévségű tüztenger. Ugyszolva az egész föld nem egyéb egy tömérdek izzon folyó anyagnál, melynek felülete tojás héjjakint alig van három—négy mértföldnyire meg keményedve; azon belől a nagy hévség miatt folyó állapotban van, mint a megolvadtot ércz. — Onnan tehát viz nem, hanem igen is fakadt tüzfórrás fel, a tüzőkádó hegyekben. A mi vízfórrás a földből felfakad, az nem egyéb a lehullott és föld kebelébe bé szivodott eső csepek ismét

dása tárgyában beadott interpellációra van szerencsém a hadügyminiszter ur nevében következőleg válaszolni:

A Ludoviceumi alapoknak átadása a hadügyminiszteriumban már a múlt delegációk alatt elhatározottat, s az akadályok, melyek az alapoknak tetteleges átadását eddig gátolták, nem a hadügyminiszteriumban rejlenek s azoknak elhárítása nem a hadügyminiszteriumtól függ.

Mint hogy az alapítók az alapító levelek által a hadügyi miniszteriumhoz ugy mint törvényesen kötelező szerződésben álltak, tehát ezen szerződésnek a tőlök visszaadása előtt feloldatni kellett, mi végre az alapítók az alapítólevelek visszaállításáért megkértek.

Ezen megkérésre nem igen gyorsan következtek a válaszok, úgy hogy ismételt említések dacára is még most sem jutottak vissza valamennyi alapító levelek a hadügyminiszteriumhoz.

Azonban, hogy az átadás további halogatást ne szenvedjen, a hadügyminiszterium a visszanyert alapító levelek tökéli zárszámadását bevégeztette és így tehát most a ludoviceumi alapítványok összegéből 1,555.060 frt. átadására készen áll, 195.270 frt. pedig függőben maradt.

A ludoviceumi épület átadását illetőleg a felforgó nehézségek a t. bizottság tagjai előtt ismeretesek; e nehézségeket sem teremtette a hadügyminiszter, e nehézségek tisztán abban állanak, hogy a ludoviceumi épületben jelenleg elhelyezett betegek befogadására nincsen a hadügyi kormányzatnak Buda-Pesten alkalmas helyisége. Hogy ezen akadályt is elhárítsa a hadügyi kormányzat egy új kórháznak Pesten leendő építését elhatározta, s az erre szükséges költségek első részletét a rendkívüli szükségletbe be is foglalta.

V i d é k.

Bácsfalu, 1871-ik évi július hó 5-én.

Az erdő kiméltés érdekében.

A természet bájos öln, mindenütt életjelenséget tapasztalunk.

Amott füvek virágok ékeskednek, emitt a termő földeken viruló növényzet díszleg, ott gazdag források fakadnak és esőeredező patakok folydogálnak, s a nagy hegyeken a vadak nagy csordái a szoros erdő terület el.

Óh mi szép — és kincseiben gazdag a természet! S mily méltó, hogy terményeit gondosan megbecsüljük és okszerűen hasznunkra fordítsuk.

Ezeknek megmondolása birt engemet is arra, hogy ez uttal az erdei fák kiméltéséről s lehető hasznosításáról — néhány szót emeljek.

A mily kellemesen megható látvány a szép erdeizöld lombos fák különféle nemeinek s változatos növésű alapjainak szemléltése: ép oly megdöbbentő jelenet, midőn az alig egy évtizedes tul élt szép növésű fa, ifju élte korában kivágattatik.

Hogy ezen állítás bebizonyítására csak egy tekintetből hozzak fel példát — egy ősi szokás feldeirítésére, illetőleg a közel mult ünnepekre hivatkozom. —

Ugyanis, falvainkban szokásban van — a románok részéről husvétkor, a magyarok részéről pedig pünkösztkor, minden évben, szépnövésű ifju fenyőket vágatni; s ezeket részint a templomi dísz

emelésétül — részint pedig az egyházi és világi előjárók megtiszteltetésétül — amott a templomokban benn és az ajtók előtt künn, emitt — az illetők utschu kapuja és ház ajtaja elé — felállitva elhelyezni. —

Én részemről sem az előbb, sem az utóbbi célok lényegének ellenzője nem vagyok; de mégis erdőgazdasági szempontból az illető rendelkezőknek teljes tisztelettel ajánlanám — sőt kérve, kérem is — a takarékosági elv és népünk érdeke tekintetéből, hogy sziveskedjenek ezutánra megbízottjaikat oda utasítani, miszerint a legszebben fejlődő és szép egyenes növésű fiatal fenyő fák helyett — amaz ősi szokás valóítására: a templomokat s az ajtókélejét, ugyszinte az illetők kapu és ház elejét — szép zöld fenyő ágakkal — vagy akár azokból font ékes koszorúkkal díszítsék fel!

Ezen eljárás, a réginel ugyhiszem célszerűbb, mert a templomi dísz és az illetők megtiszteltetését épen úgy, vagy talán még jobban fogja emelni — s mi több, akkor nem veszne el annyi szép növésű fa, csak néhány napi, díszelés után.

Vegyük csak például azon esetet, hogy nálunk ama körülírt czélokra az idén körülbelül negyven darab szépnövésű fenyőfa fordítottatott.

Tíz falunkban van körülbelül husz vallásfelekezet, már most a huszszoros czélra kellett ez évben 20 × 40, azaz 800 fiatal fa.

Ha most azon körülményt vesszük, hogy ezen ősi szokás még 50 évig fenn áll, akkor erdeinkből ki pusztul 40.000 oly fa, mely népünknek sok ágbeli faigényét s majdnem egyetlen jövedelem forrását jelentékenyen csontkítja!

De lenne bármily nagy terjedelmű és bármily gazdag erdők, még akkor is az okszerű takarékoságot és népünk életfenntartási érdekét szemelött kell tartanunk. És pedig:

1) Azon oknál fogva, hogy az erdei fák évről évre nagy mérvben — és folytonosan fogyasztatnak, részint épület fák és egyebek feldolgozására, részint pedig — eladásképen — jövedelem források nyeresére.

2) Azért, mivel az erdei fák, nem úgy nőnek, mint a gombák, hanem teljes kinövésüknek hosszszu évtizedek, sőt késő század lefolyása is igényel tetik. —

3) Azért, minthogy a vasuti hálózatok folytonos terjedésével a kereskedelmi mozgalmak élénkülnek, s a forgalom nagy mérvben emelkedni fog. —

4) Végre azért is, miután a józanész ajánlotta okszerűség elve és a késő jövőben utódaink életérdeke — egyaránt megkívánja, hogy erdei fáinkkal lehetőleg célszerűen gazdálkodjunk.

Azért tisztelt uraim! lelkes barátai a közügyeknek: becses figyelmükbe s szives méltánylatukba ajánlom a fennebb körülírt intézkedési módozatot — és az ennek folytán felhozott érveket, nem csupán a fenyőfákak illetőleg, de általán véve, az egyéb erdei fákra vonatkozólag is.

S meg vagyok győződve, hogy önök, kik, népünknek híi vezérei, jó tanácsadói, — kik a szép, jó, nemes tettekben érdemeket szereztek maguknak: ezen anyagi jólétre czélzó eszmét is, honfui készséggel fogják támogatni — és egyszersmind valósitani. —

Fejér Gyula,
tanító.

S.-Szt.-György, 1871. Julius 2-ik.

Szent-Györgyön most egy hét alatt sok nevezetes dolog történt, a melyekből egyet kettőt elmondunk; most azonban úgy kell tennünk, hogy az utolsót tesszük elsőnek, csak azért, hogy minél előbb szabaduljunk tőle.

Ezelőtt három, négy héttel az a hir járt itt, hogy színészek jönnek a nyári idényre, s hogy Sz.-György az ilyen hírektől nem szokott megijedni, azt már ezelőtt 33 évvel is bebizonyította, mikor mélt. D. ur, akkori nyilvános épületében a karzat leszakadt a nézőközönség, a szinpad pedig a színészek lelkesült, s buzgalom teljes játék terhe alatt: evvel csak azt akarom mondani, hogy Sz.-György már ezelőtt 33 évvel, a mikor még a két magyarházában csak nem mindenütt a bukfencet hányó, csepiit nyelől, s bábokat tánczoltató mesterséggel egy néven — azaz komédiának nevezték a színészetet, értette jelentőségét, méltányolá becsét; és hogy az újabb időkben is mennyire teljesíté a téren kötelességét, azt azon társulat igazgatói tudják legjobban, kik itt megfordultak; de annyit én is tudok, hogy Szent-György közönsége kiváló mértékben birja azon elemeket, a melyek a színészet megértése és méltánylásához szükségesek, sőt ennél többet is, többet mondom azért, mert alig mulik el év Szent-Györgyön, hogy műkedvelő előadás vagy concert ne lenne; a

mi világosan azt mutatja, hogy érez a közönség ön magában erőt e téren is tenni, s ily körülmények között mi lenne természetesebb mint az, hogy ha szintársulat jön Szent-Györgyre, még ha oly gyaloló lenne is az, mint jelenben a Györffy-é, azt is pártolja és méltányolja, de fájdalom most ezen eset elő nem állhatott, mert Györffy ur, mielőtt igazgatói minőségében Szent-Györgyön megjelent volna, már Brassói működéséről egy ajánló levél jött a Nemerében, s elmondta mind azt Györffy urról, a mit sem Sz.-György sem más józangondolkodású város közönsége nem várt, és Györffy ur hallgat;*) a török példa beszéd pedig Magyarországon nem mindig áll: hogy hallgatni arany.

Hogy mi van még Györffy ur és eljárásáról mondvá, azt ismételnem nem akarom, nekünk elég az, hogy Györffy ur „Janku Ábrohamot“ a Brassói egyesült párt magyar képviselői részéről jött figyelemzés és kérés dacára is adta: itt, két eset lehet, vagy tudta Györffy ur, hogy Janku Ábroham ki volt történetileg, és mi az előadandó darabban, vagy nem, ha tudta és az ottani viszonyokat ismerte, eljárása polgári szempontból kárhoztatandó, s erkölcsileg a legjobb hangzású szóval is rossz; s ha nem tudta az igazgató gyengesség, s történeti ismeret hiány. . .

Tudta biz azt Györffy ur, hogy Janku A. ki volt, s a darabban mi, sőt azt is tudta, hogy az előadás a Brassói jelen viszonyok tekintetéből veszélyes s becsületes és hazafias gondolkodással káros, mert különben nem titkolta volna a magyarok előtt a; szinlapot is titkon nyomatta, s színészei az nap 11 órakor tudták meg, hogy estve mit játszanak, — úgy látszik, hogy az ön színészei is nem a szivében, de zsebében vannak, — de mindezeknél jobban tudta Györffy ur azt, a mit a becsületes Jágó, hogy pénzért mindent lehet tenni; ön azzal védi magát, hogy cassa darabja volt, ugyan megmeré mondani, hogy mennyivel jövedelmezett többet, mint a többi előadás jegyek utján, — mert a mellékes vagy láthatatlan jövedelmet titkolja ön. s így én se számíthatombe, — ugy-e bizony semmivel, még annyit sem, s ön még is jutalom játékaul választá; csudálatos hogy épen ön, miért nem valamelyik elsőrendű színésze? azért, mert annak nem lett volna titkos jövedelme, de nem is választotta volna; Shakespeare mondja valahol, hogy a becsületes tettet csak ángliába fizetik jól, de a gaz tettet mindenütt. Ez csak ugy véletlen jutott eszembe: vajjon, hogy hívják az olyan színészt, a ki a becsületet a kényelmet meztörve sen megzavarja, bizonyosan mesterséges valaminek . . . azért halogatta Janku előadását Györffy ur, mert félt, hogy a józan gondolkodású egyesülés emberei erkölcsileg és finánciáiter is megboszulják, de végrelesen el nem hagyhatta, mert szavát adta valakinek; ugyan csináljon egy jó viccet, mondja meg kinek és mennyiért?

Ha már csakugyan pénzt akart keresni, és nem a szokásos módon, azt mondhatta volna a magyar comitének: urak, Janku nekem jövedelmezett előadás nélkül ennyit, előadva jövedelmez ennyit; ti azt akarjátok, hogy ne adjam, mennyit adtok? így legalább a két nem szépközött, a kisebbiket választotta volna. —

Én nem tartottam elégerősnek a Nemerében több színházlátogatók aláírásával megjelent dicsérő útlevelet arra, hogy Györffy ur Brassói eljárásáról, szóljak, irtam a szerkesztőséghez felvilágosításért, s a felvilágosításban többek közt ez is áll: Györffy háládatlanul s rosszul viselte magát a Brassói magyar közönség irányában.

Azt csak eliheti Györffy ur, hogy azon urak a kik önt kérték a darab elő nem adására, jobban ismerték az ottani viszonyokat, mint ön, s erkölcsi eredményét is biztosabban látták, s még sem hallgatott rájuk, ez ok nélkül nem történt.

De Györffy okát is adja, segítse az Isten . . .

De lássuk a társulatot: az első előadás meg néztem, megakartam győződni arról, hogy Györffy ur vakmerő bátorsága eredménye mi lesz, és nem csalódtam, alig volt 40 személyből álló közönség, ezek között volt 17. gymnasialista, kik örömökbe, hogy jól felelték a vizgán — be mentek, 8 vagy 9 városi, a többi vásáros idegen. — Az előadás valóban megindító volt, én is egy felvonás után jöttem le a vendéglőbe, hol olasz zengerek énekeltek, fenyves és szép közönségnek; igaz, hogy ezek testileg s lelkiileg épek voltak; innen látni való, hogy az „egér-fogó“ mert e volt a darab czime, — közönséget nem fogott; s kapja magát Györffy ur, hirdet ajtó nagyságu plakáton ingyen előadást, de nagy bölcsen a

*) Györffy ur küldött ugyan egy nyilttéri rovat alá iktatandó nyilatkozatot, de saját érdekében nem közöltük, hanem visszaküldtük azon megjegyzéssel, küldendő „k o f a l a p n a k“, a mint ő maga még ittlétekor nyilatkozott többek előtt, hogy t. i. kap ö k o f a l a p o t, mely választat felvegye.

S z e r k.

földszinén törésénél. A föld ugyanis különböző nemű részekből áll, melyek közül némelyek a nedvességet inkább, mások kevésbbé vagy épen nem eresztik által. —

A televényföld főként ha növények, fák borítják s a fővény könnyen át eresztik, az anyag nagyon nehezen a köszikla pedig csak repedésein s lyukacsain bocsátja által. — Midőn már az eső rendes eső, hó vagy harmat alakban főként erdős hegyes vidékeken földre jut, a felső televény földön át szivárog mind addig, míg áthatatlanabb földnemhez jut; ekkor alább nem hatolhatva, ennek felszínén mind addig terjed tovább, míg utjában valamely gátra akad. Most már tovább nem mehetve, mintegy medenczébe össze gyül s a földfelszínére feltör. Így állanak elő a források, a hegyes havasok és erdők körében bővebben, az erdőtelen vidékek és lapályokon szűkebben.

Néha megtörténik kösziklás vidékeken, hogy a víz az öt földalatti szivárgásában gátló sziklában repedést talál s ezen át vesz messze távolba utat magának, — a mikor is aztán részint sok ezredeken általi mosása, részint felolvasztó ereje által abban különböző ereket, kisebb nagyobb mélyedéseket, barlangokat támaszt. Ez az egyik a mit tudunk szükség. — A másik a l é g n y o m á s a.

városi tanács betiltotta; ja, édes Györffy ur, itt bajos lehet az embereket jégre vinni nyáron, s azt hiszem még télbe sem sikerülne. Hílyen előzmények után még is itt van Györffy ur, valóban csodálatos.

A vasárnapi darabban, melyet számosan néztek meg tréfából, két passus van, mi különös figyelmet érdemel; János drótos imádsága: ne vigy minket a kísértetbe, — de szabadíts meg a gonosztól; s aztán a mit a paraszt lány mond az öregebb drótosnak, ha kendnek esze volna, nem volna itt.

Hogy Osváth és Dalmoki az ön társulatánál van, csodálatos; úgy tehetnének mint az egyszeri sugó: elcsapnák a társulatot.

Ezeket el kellett mondani, hogy a közönség és igen tisztelt Györffy ur tájékozza magát.

Berki.

Külföldi lapok szemléje.

OROSZ LAPSZEMLE.

A „Birzev. Vzedomosztyi“ legutóbbi 162 sz. cikkében úgy szól Austriához mint hajdanában Attilius Regulus a carthagói tanáchoz: nesze! az egyik zsebemben van a béke, a másikban pedig a háboru válasszátok! Most azonban a nagyszájú orosz lap, mint ha megbánta volna, hogy abban vagy kissé sokat mondott, vagy valamit idő előtt árult el, rögtön köpönyegét fordítva, békeszerető lett.

Ausziára nehezedett, így szól, az ellentétes irányu nemzetiségek politikai egyesítésének feladata. Az osztrák kormány köteles komolyan fenntartani a békét, mert minden kísérlet ennek megháborítására, a birodalom fennállása elleni merénylet lenne, s ilyen merénylet, még ha tekintetbe vesszük az osztrák államférfiak gyakori nagy botlásait s azon szokatlan eseményeket, melyeknek oly gyakran Bécs a színhelye, az osztrák magyar kormányról nem lehet. De eltekintve a politikai belbonyodalomtól, az osztrák birodalommal az egyház is megkezdte a küzdelmet, mely idővel veszélyes fordulatot vehet.

A béke tehát Auszia lételemének elkerülhetlen feltétele.

„Oroszországtól azonban távol van a gondolat hasznát húzni szomszédjainak kedvezőtlen helyzetéből. Igaz ugyan, hogy oroszország jelenleg a nagy hatalmak közül legkönnyebben viselhetne el egy háborut, de neki békére van szüksége saját belátakulása végett.“

Az orosz közoktatási miniszter csakugyan komolyan gondol a balti tartományok iskoláinak oroszosítására. Egy a czártól már megerősített rendelete szerint ott az állam költségére egy néhány gymnasium állítatik fel, melyekben az előadási nyelv kizárólag az orosz lesz; tanodai felügyelők, igazgatók nem lehetnek oly egyének, kik az orosz nyelvből kénytelenesen nem jártasok; a privát közép és főlemlé tanodákba a német mellett az orosz nyelv is hozatik be, részint pedig az orosz nyelvre nézve parallel osztályok állítandók fel. Azon felül, az orosz nyelv oly tanárai, kik benszülött németek, elmozdítandók s helyökbe tős gyökeres orosz tanárok fognak kineveztetni.

Birzevyja Vedomosti 27/6 161. sz.: Amerikában különös vallási mozgalom tünt fel. Több befolyásos férfiak tüzték ki feladatukul az anglican egyházat az orosz orthodox egyházzal egyesíteni. San Franciscóban az ottani orosz óhítü püspök több orosz pap, orosz és görög consulok kíséretében egy anglicán templomban az isteni tiszteleten volt jelen s egyházi beszédét ott olvastatta fel, melyben az egyesítési törekvéseket helyeselte. De még többet mondk: 122 előkelő anglican, ezek közt 5 püspök, a szentpétervári g. n. e. synodushoz egy kérvényt nyújtott be azon kijelentéssel, hogy készek az orosz egyházi hitcikkeket és egyházi jogot az anglican egyház hierarchiai függetlenségének biztosítása mellett elfogadni.

Az említett szent synodus pedig a szóban lévő kérvény és általában az egyesítési tervnek megvizsgálásával egy, nevezetesebb orosz, hittudorokból álló választmányt bizott meg.

A „Golosz“ 167. sz.-ban olvassuk:

„A mostani osztrák ministerium nem tett még a cseheknek engedményeket, csak ígért nekik, hogy a postavevények ezen tul cseh nyelvben is fognak nyomatni. S mindamellett a német centralista párt ezen ígértben a német nemzetiségre nézve a legnagyobb veszélyt látva, teli torokkal kiabálja: proximus ardet Ucaleyon és segítségre hívja a Nagynémetországot.“

A németek, noha a szlávok feletti uralmuk nem szenvedett még semmi rövidítést, hirdetik, hogy ők azok, a kiket mások nyomnak és üldöznek.“

Hogy mennyire germanizáltatnak a csehek, annak bebizonyítására a Golosz azon tényt hozza fel, hogy Morvaországban egy német lakosra két cseh esik s ennek dacára van ott csak egy cseh gymnasium 20 német fő és közép tanoda ellenében.

Russky Invalid 30/6. 155. sz.: Pétervárott léteznek egy földmivelő telepítvényi egyesület, melynek feladata, orosz kiskoru fegyencezkből s árvákból földmivelő telepítvényeket alakítani.

Az egyesületnek, mely mostanában 27—28 ezer rubelnyi tőkével rendelkezik, a pétervári kormány Pétervár közelében a kincstári földterületből 262 dezsajtyinát (orosz hold) ajándékozott. Itt szándékoznak a folyó évi összül 30 kiskoru fegyenczet letelepíteni. —

A charkovi tartományi gyűlés a kormányzóság népiskolai ügyében a következő határozatokat hozta.

1. A vallástan a népiskolákban 50 rubelből álló évi tiszteletdíj mellett a helybeli lelkészek által tanítandó. A vallás oktatás hetenként 4 óráig tart.

2. A tanítók fizetése 200 rubel alul meg nem állapítható.

3. Iskolai tanácsok és pedig minden járásban és községben azonnal alakítandók, melyek a népoktatás szabatos menete felett fognak örködni.

4. Azon iskoláknak, melyek a megállapított szabályokhoz nem akarnának alkalmazkodni, nem adatik semmi segély a tartományi pénztárból.

Külföld.

FRANCZIA ÜGYEK.

A franciaországi pótválasztások, mint az eddigi táviratok hozzávetőleg jelentik, a mérsékelt köztársasági pártnak, azaz Thiers kormányának kedveznek. Marseilleban megválasztattak Gambetta és Laurier; a Seine et Oise departementban megválasztottak sorában van Magne és Faidherbe. Az eddigi hozzávető számarány szerint a 114 választásból 80—90 esik a mérsékelt köztársaságra.

A katonai szemle, meglehet szintén volt némijótevény befolyással a választások ezen kedvező eredményére.

Grévy, a francia nemzetgyűlés elnöke, a jun. 30-ik ülésben a katonai szemlééről következő szavakkal emlékezett meg:

Uraim! Tegnap tanui voltunk egy szép jelenetnek, mely alkalmas arra, hogy kebleinket ismét fölkellesse. Láttuk magunk előtt nemes, fegyelmezett és harczias magatartásban elvonulni azon tényes hadsereget, mely csak imént állította helyre a fővárosban a törvények uralmát s mentette meg a civilizációt.

A gyűlés meg fogja nekem engedni, hogy ne vében szóljak s a hadseregnekmeleg üdvkivánatainkat kifejezzem. Egy nappal előbb az állam két milliárdnyi kölcsönért fordult Franciaországához s ez azzal válaszolt, hogy öt milliárdnál többet adott.

Oly ország, mely bizonyítja, hogy saját magában ily segédforrásokkal bír, ez által bizonyítja, hogy még mindig nagy uemzet maradt. A sorscsapások meggörnyeszthetik, de le nem igazhatják s meg sem alázhatják. Ha e nemes erőfeszítéssel önök hazafisága, bölcsessége és odaadása egyesül, kétségtelen, hogy Franciaország csakhamar ismét elfoglalja azon magos rangot, melyet soha sem veszített el.

Párisból, jun. 30-ról írják: Rochefortnak Versailles-ba viteléről, habár kissé későn is, a „Siécle“ a következő részleteket hozza:

Rochefort elfogatását ezerféleképen elbeszéltek, de senki sem emlékezett meg azon, meglehetősen érdekes közbejött esetről, melyet egy szemtanu következőleg adott elő. Rochefort a meauxi fenyítőintézetbe vitetett, míg Versaillesból valami parancs fog érkezni az ő személyére vonatkozólag, midőn egyszerre fölérték, hogy egy külön terembe menjen. A fogoly engedett a fölhívásnak s nem kevésé volt meglepetve, midőn a porosz hadosztály tábornoka előtt találta magát.

Bocsánatot kérek, mondá a tábornok, nem állhattam ellen azon kívánságnak hogy önt meglássam. Nemde ön gróf Rochefort-Luçai, a „Laterne“ kiadója. —

Mindenesetre, tábornok, az én vagyok.

S nem rokon ön azon Rochefort Luçay-val, ki az emigráció idejében, mint a francia hadsereg ezredese, Boblenzben volt?

Az nagyatyám volt, felelé Rochefort.

No lám, mondá a tábornok, én gróf . . . (a név nincs megnevezve) vagyok, családaink a forradalom alatt nagyon jól ismerték egymást. Miért van ön elfogva?

Nem tudom, bizonyára lapom valamelyik czikke miatt.

Akkor én, mondá a tábornok, egészen a rendelkezésére állok. Én viszem itt a parancsnokságot s ha védelmemet el akarja fogadni . . .

Köszönöm, szakítá őt félbe Rochefort, honfitár-

saintól elfogatva lenni ugyan kinos; de én a szabadságot nem fogadhatom el egy külföldi kezeiből.

A tábornok kezét nyújtá a fogolynak, s ez szobájába vonult vissza.

A német császár, mint a legujabb bulletin mondja, nem rheumában szenved, hanem ischiasban (forgócsont-fájdalmakban.) Az orvosok azt állítják, hogy ő császári folsége ezt a kis emléket a dicsőséges hadjáratból hozta magával.

Az orosz posta mindenféle érdekes hirt hoz. Így az „Odeszky Vjesztnik“ egy közleménye szerint az orosz lovasságot még ez évben revolver-pisztolyokkal fogják fölfegyverezni. Egyelőre Amerikából 20.000 revolvert várnak.

Az orosz kommunisták bűnvádi perének tárgyalása a szentpétervári fötörvényszéknél f. hó 1-én vette kezdetét. Mindössze van 80 vádlott s azért a tárgyalás 4—5 hetet veend igénybe.

A „Kijevlyanyin“ értesül, hogy az orosz kormány elhatározta a podoliai, volhyniai, gródnói és kovnói tartományoknak a szomszéd államokkal határos területein mielőbb egynehány erődöt építtetni, mivel ezen határterületek a rajtuk létesített vasutak folytán födözetlenül állanak, s háboru esetén nagyon ki lennének téve a nyugatról intézett támadásoknak. Erolow tábornok parancsolata alatt már elindított oda egy mérnökkari csapat, hogy a térképeket a helyszínén elkészítsék.

A francia sajtó egyik része a francia-orosz szövetség létesítésén fáradoz, jósolva, hogy elérkezik az alkalom, midőn ezen két állam egymásra fog szorulni. A pétervári „Vazernaja Gazeta“ helyesli ugyan elvben ezen szövetséget de nem tartja azt még jelenleg időszerűnek.

Legujabb.

Bécs, július 5. A reichsrathi delegáció budgetbizottmánya a részletes vitában elintézte a hadügyi budgetet, és Bannhanst választá előadóvá.

A 9-ik czimnél nagyobb összegek töröltettek. ezek közt van egy tízezerred-fölállításának költsége is. A 13-ik czimnél (mérnökkari igazgatóságok) 23.320 frt. és a 17-ik czimnél (különbféle kiadások) 20.000 frt. töröltett.

Bécs, július 5. A mai „Abendpost“ illetékes helyről fölkérte azon értesítés közli, hogy azon madridi táviratok, melyek Sagosta miniszter és Serrano marschal közti meghasonlásról, s ennek folytán köztük történendő párbajról szólanak, merő koholmánynál nem egyebek.

Bécs, július 5. Az urakháza a bizottsági jelentés szerint elfogadta a lovasság békelétszámában fölemelését, miután a honvédelmi miniszter, továbbá Mertens és Windischgrätz mellette szóltak, és Unger kijelenté a maga és elvtársai nevében, hogy reá szavaz ugyan e javaslatra, de tiszta tudatában annak, hogy itt a honvédelmi törvény megváltoztatásáról van a szó. Terna javaslatára a birodalmi törvényszék tagjává Resliferrari, Pratobevera és Neuman választatnak meg. Legközelebbi ülés jövő kedden.

Prága, július 5. Rudoif koronaherceg reggel 8 órákor a bubenibjai indóházba érkezett, hol Schlecht polgármester és a smichovi kerületi kapitány által üdvözöltetett.

A koronaherceg érdeklődve tudakozódott mindkettőnél a helység és népese-dési viszonyai felől és azután von Riegershofen helytartósági főnök és Potky titkár kíséretében a tömegesen összegyűlt nép éljenzései közt külön udvari vonattal Floschkoritzba ment.

A koronaherceget tegnapi megérkezésénél Ditrich, prágai polgármester cseh nyelven üdvözölte és örömet fejezi ki, hogy megérheté a trónörököst Prága falain belülvözölhetni és e szavakkal zárta be belszédét: „Isten ótalmazza, áldja és tartsa meg császári fonségedet.“

A koronaherceg szintén cseh nyelven felelé: Örül, hogy császári atyja Prágába

utazását megengedte, a melynek népségéről ő már annyit hallott.

Grác, július 5. A helytartóság nem hagyta jóvá az ujon alakított munkásegylet alapszabályait. Ma Albrecht főherceg nagy csapatszemlét tartott.

Insbruck, július 5. Az alkotmányos egyesület tüntetést határozott a müncheni diadalmi bevonulás alkalmára.

Páris, július 5. A nemzet tegnapi ülésében a lejáratí határidők meghosszabítása elfogadtatott. Továbbá elhatározta a gyűlés, hogy a hírlapok biztosíték-kötelezettségre vonatkozó törvényjavaslatot másodszer is tanácskozás alá veszi,

Páris, július 5. Köztársasági lapok szerint a legújabb választások folytán a köztársaság végleg megalapított kormányformának tekinthető.

Nápoly, július 4. A semitószek a katolikus papok polgári házasságának érvénytelenségét kimondta.

Rüsszel, július 5. Páris grófja és Chartres herceg utban vannak Bruegebe, hogy Chambord grófnál tiszteletüket tegyék.

Felvilágosításul.

A hely. ref. népiskola f. h. 2-ki vizsgáját illetleg a „Nemere” 53-dik száma vegyes rovatában egy tudósítás jelent meg, melynek írója elismeri általában véve a tanusított jó sikert, de egy némely dolgokkal teljességgel nincs megelégedve; mi által alólírtat akarta compromittálni s szerencsétlenségére ön maga alatt vágta le a fát.

Miután a tanulók létszáma és a tantárgyakról szóló tudósítását előre bocsátja, így ír: a mi a tanítványok részéről a tudást illeti, meg kell vallanunk, hogy jól megtanultak mindent könyv nélkül; de hogy mennyire értették az illetők a betanult tantárgyakat, azt megbirálhatunk nem nyújtott alkalmat a tanító ur. —

Tudósító úgy látszik nem foglalkozott soha alaposan kis gyermekek tanításával, mert akkor tudnia kellene, hogy 5—11 éves gyermekektől a fogalmak magyarázását várni lehetetlen. Már pedig, ha könyv nélkül jól megtanulták az előadott tárgyakat, akkor azok magyarázásánál mi többet kívánhatott tőlök? Hát ön tudósító ur 5—6, sőt még jóval több éves korában is, valjon tudott-é reflectálni ar-

ról, a mit tanult, nem-é a memoria hatalma alatt állott egészen?

Ez nem a tanító hibája, ez merőben a memoria utján lassanként alakuló logica gyöngesége; következésképp ezt róni meg kis gyermekek tanítójában, csak rossz akaratból származó viselkedés.

Szeretném én látni azt a tanítót, ki tíz éven alóli tanítványával mindent képes lenne kimagyaráztatni, pl. miért $2 \times 2 = 4$ és nem 5, vagy a számarnak miért van négy lába, míg a verébnek csak kettő. Ily nemü indokolások csak későbbi teendők, midőn szerzett a kis gyermek emlékezés után annyit, a miből képes lesz kielégítő magyarázatot adni. Ezt ön is tudhatná édes referens ur! de úgy látszik philosophiai ösmerete gátolta eddig erről reflectálni. Ajánlom az ezen tárgy feletti elmékedést szives figyelmébe.

Azt írja tovább tudósító ur: feltűnt továbbá az is, hogy a vizsgáló tanító a tankönyvből kérdezte tanítványait . . . . ., hogy még az első fokozathoz tartozó főbeli számvetési feladatokat is könyvből kérdezte a tanító ur. S mindez azért tűnt fel referens urnak, mert: a nyilvános vizsga a tanító módszere megismertetése végett is gyakoroltatik.

Ugy látszik, hogy tudósító nem csak nem foglalkozott tanítással, de nyilvános vizsgán életében először akkor volt, midőn az általam tartottra feljött, mert ha lett volna, akkor nem tűnt volna fel, nem lepte volna meg a könyvből kérdezés. Vegye nyakába kerek Erdélyországot — s bizonyosan mást is járja be nem csak a népiskolákat, de a főtanodákat is s meg fog győződni, hogy mindenütt ez a szokás uralkodik. Ezt a szokást pedig, ha veszélyes lenne, bizonyára az önénél sokkal okosabb fők megszüntették volna, de miután még ez ideig fenn áll és él, sajnálom, hogy e rossz meglepetést tudósító urnak meg kellett érnie. Azzal én is egyet értek önnel, tisztelt referens ur! hogy a nyilvános vizsgák egyszersmind a tanító tanmódszerét is feltűntetik; de hogy a könyvből való kérdezés a tanmódszert illetően valakinek hátrányára szolgál; határozottan tagadom.

Ugy biz az édes referens ur! ön ügyesen a kéve mellé sujta, pedig vigyáznia kellene, mert esős idők járnak s napról napra drágul a gabona . . .

Mit mondjak még? . . . Csak annyit: si tacuisses, philosophus mansisses! . . . Gondolom nem kell hozzá commentar!!

Deák Sándor,
tanító.

Közgazdászati rovat.

Brassói piacz július 7. 1871.

64 kupás köböl tiszta buza ft. 8.40—9. — Eleybuza ft. 7. — Rozs oláhországi ft. 6. Er-

délyi frt. 6.40. — Arpa ft. 5.20. — Zab frt. 3. 10. — Törökbuza frt. 5—5.80. — Törökbuza-liszt fr. 6. — Egy mázsa Borsó ft. 7.60. — Fekete borsó fr. 4.20. — Fuszujka ft. 6. — Lencse ft. 7. — Harieska fr. 5.40. — Lenmag frt. 11.60.—12. — Kendermag ft. 4 20. — Köles ft. 5.20. — Köleskása ft 10.50. — Arpakása fr. 11. — Gyöngykása fr. 12, egész 20 frt. — Buzakása ft. 12.50. — Pityóka fr. 4. — Dió fr. 6.50. — Liszt Nr. 00 fr. 13, Nr. 0 fr. 12, Nr. 1 fr. 11, Nr. 2 fr. 10, Nr. 3 fr. 9, Nr. 4 fr. 8, Nr. 5 frt. 6.50. —

Egy mázsa korpa fr. 2.40. — Egy szalona frt. 38. — Füstösszalona fr. 38.—40. — Fris háj fr. 38. — Sózott háj fr. 40. — Sonka fr. 40—45. — Szalámi ft. 58.—64. — Fagyú nyers fr. 23.—24 — Fagyú olvasztott frt. 30.50. — Gyertya fr. 33. — Takarék-Gyertya frt. 35.50. — Szappan sárka fr. 24. — Szappan fekete fr. 22. — Szappan szurok fr. 22. — Skumpia fr. 5.20. — Gubics frt. 11. — Hamuzsir ft. 14—15. — Szentdomo-kosi réz frt. 58. — Szurok mázsa ft. 11. — Kender frt. 14, egész 24. — Photogen fr. 13. — Petroleum I. 14.50 II. fr. 14.25. — Deget frt. 3. — Egy veder sajt frt. 2.60. — Orda frt. 2.30.

Egy kupa tehénvaj frt. 1.40. — Juhvaj kr. 90. — Zsir kr. 95—1 frt. — Lenmagolaj fr. 1.04. — Repceolaj mázsa fr. 35. — Lábzsir 80 kr. kupa. — Egy font viasz fr. 1. —

Marhahús 22 kr. — Disznóhús 24 kr. — Bébésushus 16 kr.

Egy oka ezurkány fejr gypju 85—90 kr. — Czigája fr. 1.10—1.20. — Báránygypju fejr kr. 85—90 oka, fekete fr. 1.10 oka. — czigája bárány fr. 1.50. —

Egy német öl cserháj fr. 9.30. — Tüzifa fr. 11. — 36 fokú spiritus, egy fok 16 1/2 kr. — Marhabőr párja fr. 20. — Juhbőr fr. 2, egész 3.

Értkepapiros és pénzárak Brassóban Jul. 11.

	Pénz.	Árú.
Hitelintézeti sorsjegyek	174 —	175 —
Osztr. nemzeti adósság ezüstben	68 —	69 —
„ „ papirban	58 40	59 40
Magyar jutalmi sorsjegyek	93 40	94 50
„ „ földteherm.	79 —	80 50
Erdélyi „	75 50	77 —
Bánáti „	77 20	78 10
1839-ki sorsj. kölesön 1/1	295 —	297 —
1860-ki 500 frtos 5% sorsj.	295 20	297 30
„ 100 „ „ „	112 50	113 25
1864-ki 100 „ „ „	127 25	128 50
Cs. kir. arany	5 85	5 90
Ezüst	123 —	129 —
Osztr. magy. 8 frtos arany	9 85	9 90
Napoleonór	9 85	9 90
Vereinsthaler	1 80	1 86
Porosz tallér	1 82	1 88
Ikosár	2 14	2 20
Rubel	1 84	1 94

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Kenyeres Adolf.

KIADÓ BIRTOK. 103 7—8

Urmösön a vasuti állomástól egy negyed óra távolságra egy 280 hold területű birtok — minden hozzátartozó gazdasági épületekkel, és egy ujan épült szeszgyárral hat évre haszonbérbe adandó. Bővebb felvilágosítást ad Urmösön Lázár Mihály és Brassóban a Nemere szerkesztősége.

Wannieck Frigyes,
vasöntödéje és gépgyára
Brünnben

Ajánlkozik mindennemű gépek készítése, valamint Czukorgyarak, Szeszgyarak, Fűrész és Lisztelömlomok, Olaj, Keményítő és Spodiumgyarak, Gyapjumosók és szárítók felállítására s. a. t. Bányagépek — Szivatjuk, Gőzgépek és üstök; közönséges és sodronykötél átvitelek szállítására. Mind kitűnő készítmények a legjutányosabb árákon. 104 7—30

Képviseltetik Brassóban

F. Poduschka által
Nagyutsza 529-ik szám alatt.

Joanelli Mária

engedélyezett

NŐNÖVELDÉJÉBEN

a nagyutszában Járosiféle ház 519 sz. alatt *nővendék leányok* alapos tanítást nyerhetnek a *francia és angolnyelvben*, mindennemű kézimunkában, *rajz, zene és énekenben*, szintugy a *szabás és köntösesinálásban*.

Ugyanott felvétetnek tisztességes szállítás és élelmezésbe leánykák

gondos felügyelet

mellett. —

120 2—3